Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

# GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 200. Brașov, Mercuri 11 (23) Septemvre 1896.

## Un maniac al ideii de contopire.

Dumineca trecută a debutat érăși contele Albert Apponyi cu unul din discursurile sale tipice înaintea partisanilor săi dela Timișóra. Firesce, că avênd ca ascultătorĭ tot numai aderențĭ înflăcărațĭ de ai lui, organul sĕu póte vorbi de-un „triumf al politicei lui Apponyi“ în adunarea partidei dela Timișóra.

Cu cât mai multe enunciațiunĭ ale acestui corifeu parlamentar ungar cetim, cu atât mai mult ne bate la ochĭ scălciata posiția, ce o ia în acțiunea sa, pentru care reclamă monopolul naționalismului maghiar.

Nu-i vorbă, este multă materiă de bărbat de stat în acest politician maghiar aristocratico-democratic, dér în fond idea sa fixă națională face dintr'ênsul un teorist sec, un maniac al curentului șovinistic al maghiarismului modern violent.

Și aceste tóte pentru-că nobilul conte e de credință, că numai astfel va puté sĕ devină popular între conaționalii săi, numai arătându-se în chipul șovinistului încarnat póte sĕ ajungă, cu ajutorul cunoscințelor sale însemnate și a oratoriei sale distinse, omul popular al viitorului.

Nu scim cum și-a făcut socotéla, dér décă și-a luat de esemplu pe un Ludovic Kossuth, atuncĭ póte fi în mare rĕtăcire, căcĭ Kossuth nu prin construcția logică a vorbirilor sale, nu prin raționamentul bine echilibrat al teoristului, ci numai și numai prin focul și verva, ce scia așa de bine sĕ măgulescă, ba chiar sĕ diviniseze fanatismul și patimele masselor, a ajuns la acea popularitate mare și covîrșitóre între Ungurĭ.

Apponyi, când despică pĕrul în patru, că cabinetul Banffy așa și pe dincolea; că acesta nu-i capabil de a încheia pactul după cum doresce „națiunea; că în cestiunea cvotei, fiind luat de scurt de amicul sĕu Horanszky în ședința deputației ungare, n'a cutezat a spune franc, că consimte cu vederile deputației; că a vrut sĕ scape cu subterfugii, ceea ce lasă a se bănui, că guvernul vré sĕ-și țină portița deschisă, pentru ca eventual sĕ pótă consimți la o urcare a cvotei Ungariei; că una, că alta: tóte acestea îl fac sĕ apară mai mult ca un filistru. Deși nu se póte nega îndreptățirea criticei sale în acéstă privință, totușĭ nu e de ajuns spre a mișca massele și a-le face sĕ alerge cu limba scósă după steagul sĕu.

Décă însĕ contele Apponyi crede, că ceea ce-i lipsesce vorbirei sale din farmecul cuceritor póte sĕ înlocuéscă printr'o sécă și sarbedă teoriă asupra „consolidărei unității și a tuturor bunurilor morale ale națiunei“; décă crede, că îmblătind la frasa despre „statul maghiar pe base naționale“ și despre „contopirea tuturor gintelor pe basă morală“; décă, în urmă, vré sĕ esplice acest chip de resolvare al cestiunei naționalităților prin esemple reale, ca acelea, că „tóte popórele au interes a fi una contra urcărei cvotei“; că „Românii au acelașĭ interes cu Maghiarii ca sĕ fiă contra invasiunei cerealelor române, care ieftinesce productele lor proprii“; că Sêrbii asemenea „au interes ca sĕ nu intre din Serbia porcĭ infectațĭ“: atuncĭ, credem, că dênsul se află în mare rĕtăcire.

Nespus de mare însĕ este rĕtăcirea lui Apponyi când, pe temeiul unei premise de alt-fel fórte logice, pune cestiunea ca Românii și Sêrbii sĕ mérgă cu el și cu tóte cetele șovinistice ale cetățenilor independențĭ și sĕ se contopéscă într'un conglomerat sub „kalpakul“ maghiar, pentru ca împreună sĕ scuture jugul, ce-i apasă la alegerĭ.

Uită însĕ d-l Apponyi, că teoria sa, deși pretinde, că este cuprinsă și în legĭ, este teoria, ce lovesce pe Românĭ și Sêrbĭ etc. cu ciomagul în cap. Cum ar puté ei, astfel lovițĭ, sĕ se mai însuflețéscă pentru o comună conlucrare cu „frații Maghiarĭ“, când nu mai e vorba nicĭ de grâne, nicĭ de porcĭ, ci de esistența lor ca națiunĭ cu limbă și cultură națională deosebită?

Kossuth încai a fost așa de sincer, ca s'o spună, că o astfel de contopire numai cu ajutorul furcilor s'ar puté face. Și în spiritul acesta a propovĕduit estirparea Românilor și a Slavilor naționalișt. Pe Apponyi însĕ cu „națiunea sa unitară politică maghiară“ nimenĭ nu-l va ințelege nicĭ atuncĭ, când și-ar găsi alțĭ tălmacĭ, ca sĕ-i traducă vorbele, decât cum a fost nevoiașul de tălmaciŭ, ce și l'a angajat pentru limba română spre enunțarea ințelepciunei sale politice la conferența din Timișóra.

## Apponyi la Timișóra.

Contele Albert *Apponyi*, însoțit de mai mulțĭ deputațĭ, sosi alaltăerĭ în Timișóra, pentru de-a lua parte la adunarea convocată de comitetul partidei naționale maghiare din Banat. Diarele din Budapesta spun, că la adunare s'au presentat circa 2000 țĕranĭ nemțĭ, sêrbĭ, *românĭ* și puținĭ maghiarĭ, ér inteligența a fost cam slab representată, cu tóte că Apponyi cu acéstă ocasiune și-a ținut una dintre cele mai „strălucite“ vorbirĭ ale sale, și a dovedit că el este și un escelent *„orator german“*.

Adunarea fu deschisă la 10 óre a. m. de către președintele *Patyanszky*, fost fișpan al comit. Caraș-Severin, care propuse, ca o deputațiune sĕ mérgă și sĕ-l invite pe contele Apponyi la adunare. La sosire Apponyi fu salutat de președinte, și apoi își ținu vorbirea-program, al cărei conținut în părțile esențiale este următorul:

Accentuéză, că mai întâiŭ va vorbi unguresce, apoi nemțesce, și vorbirea sa va fi tălmăcită și în limba sêrbéscă și *română*.

Dice, că a sosit în mijlocul alegĕtorilor naționalĭ din Timișóra într'un moment fórte serios, în momentul luptei decisive constituționale, care aprópe nu are pĕrechi în istoria luptelor politice. Dupăce vorbirile sale din urmă au fost fals comentate, și voesc acuma sĕ-i pună lui în cârcă rĕspunderea pentru raporturile politice încordate, el va face enunciațiunĭ în două direcțiunĭ.

Mai întâiŭ declară, că a probat în tot feliul sĕ netedéscă *divergențele* dintre partidele stătĕtóre pe basa pactului din *67*, dér nu ia succes s'o facă acésta nicĭ cu Banffy nicĭ cu Szapary. Au urmat scandalele dela Stomfa, Neutra și Giralt; și el propusese atuncĭ *judicatura Curiei* în cestiunĭ electorale, dér n'a folosit nimic, căcĭ chiar acea parte a fost respinsă, în care se prevede pedepsirea abusurilor comise de președintele alegerei și de funcționarĭ. Apponyi își continuă apoi vorbirea în limba *germană*, accentuând rolul funcționarilor administrativĭ la alegerĭ și amintind scirile despre *disolvarea camerei.* Sunt în partidul liberal bărbațĭ escelențĭ, carĭ condamnă scandalele electorale și doresc apropiarea de partidul național, dér nu cutéză a vota în ințelesul acesta, și lasă puterea în mânile lui Banffy și ale guvernului sĕu, care o folosesce pentru de-a disolva camera și pentru de-a împărți mandate cu ajutorul fișpanilor, solgăbiraelor, notarilor și gendarmilor.

Al doilea declară, că oposiția va rĕmâné pe lângă steagul ei. Urcarea *cvotei* e imposibilă, după-ce trebue ridicate lefurile funcționarilor, trebue înființate scóle, case de infirmĭ, spitale etc. La întrebarea lui Horanszky, Banffy n'a dat nicĭ un rĕspuns positiv în cestiunea cvotei, dér sigur că monarchul va hotărî la propunerea guvernului, ca sĕ se urce cvota Ungariei.

Vorbesce apoi de *pactul vamal și comercial* cu Austria, dicênd, că ambele țerĭ trebue sĕ se bucure de aceleașĭ favorurĭ, și nu ca până acuma, când Austria îi vinde Ungariei toțĭ articulii săi mai scump, decât acésta produsele sale Austriei.

Apoi amintesce *libertatea constituțională a cetățenilor*, accentuând, că fișpanii ar trebui sĕ fiă bărbațĭ independențĭ de orĭ-ce partid, și funcționarii administrativĭ ar trebui sĕ respecteze totdéuna libertatea constituțională a cetățenilor.

In fine trece la *cestiunea naționalităților*. Dice, că fac rĕu servițiu țerii aceia,

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

### Țarul și Țarina în Danemarca.

Va fi de sigur interesant pentru cetitorii noștri sĕ sciă cum își petrece Țarul dilele în cercul restrîns, familiar, în Danemarca. Étă ce scrie corespondentul unui diar din Budapesta despre viéța din castelul Bernstorff:

Până când Europa e neliniștită, din causa atentatului plănuit de dinamitardĭ contra vieții Țarului, până atuncĭ părechia imperială ruséscă duce o viéță idilică la moșii lor, Cristian regele Danemarcei și soția sa regina Luisa. La micul castel Bernstorff, afară de Țarul, Țarina și fiica lor, micuța Olga, se mai află vĕduva Țarină, marele duce Mihail, marea ducesă Olga, principesa de Wales și fiica sa Victoria; principele danes Wladimir și soția lui și moștenitorul de tron grecesc, principele George, unchiul Țarului. In depărtare de un pătrar de óră dela castelul Bernstorff, în castelul moștenitorului de tron danes, locuesce fratele acestuia, regele Greciei.

Castelul Bernstorff se află în depărtare de o óră dela Copenhaga, și el dispune de fórte puține odăi, încât suita iluștrilor óspețĭ și-a construit corturĭ lângă castel, carĭ sémănă cu lagărul unei oștirĭ. Părechia imperială ruséscă are la disposițiă numai câte-va odăi în etagiul prim în partea spre parcul cel frumos. Locuința Țarului constă dintr'un salon, care totodată e și odaia lui de lucrat; dintr'o odaie simplă de durmit pentru Țar și Țarină, cu două cabinete separate de îmbrăcat. Mobilele salonului sunt construite din lemn de Mahagon (style empire). Prospectul din salon, în împrejurime și în depărtare — până la Copenhaga — este minunat de frumos.

Mobiliarul celorlalte odăi este fórte simplu. In odaia de durmit este un pat mare, cu așternut de mĕtasă albastră. Patul este o mobilă fórte vechiă încă de pe timpul Țarului Alexandru III.

Țarul se scólă de timpuriu, se îmbracă, apoi merge într'o pădure mare din apropierea castelului, și singur se plimbă câte o $1/2$ de óră; la 9 óre întrégа familiă regéscă se adună la primul dejun într'o sală din parter, care se deschide spre parc. De aci membrii familiei, fiă-care după plac, se duc la plimbare, séu cu velocipedul séu cu calésca; numai Țarul se duce în apartamentul sĕu de locuit, unde lucră câte-va óre. Aci primesce cursorul, care sosesce în fiă-care diminéță dela Peterburg cu scrisorĭ; și în fiă-care séră pornesce la Petersburg un cursor cu scrisorĭ date de însușĭ Țarul. De multe-orĭ într'o séră plécă și câte doi cursorĭ. Tot-déuna sunt cincĭ cursorĭ la disposițiă, și adecă căpitanĭ pensionațĭ; acestora pe drum nu li-e ertat sĕ se opréscă nicăirĭ și călĕtoresc în continuu cu tren espres până ce ajung la Petersburg.

Țarul în fiă-care di timp de o óră cetesce diare.

La 1 óră este al doilea dejun, după care Țarul și Țarina fac o plimbare cu calésca, séu cu velocipedul; Țarul deja de anĭ alérgă cu velocipedul și e și bun velocipedist. Prinții Waldemar, Cristian și princesa Victoria, fiica prințului de Wales, regulat îl însoțesc cu velocipedul pe Țar și aranjéză adevĕrate curse. Princesa Waldemar, fiica regelui danes, îi însoțesce într'o calésca mică, care e trasă de un măgar, și după care alérgă copii rîdênd.

La 5 óre d. a. se servesce céiŭ. La 7 óre clopotul chiamă pe óspețĭ la prând, la care de comun mai ia parte câte un amic intim al curții, vre-un diplomat, séu bărbat de stat, așa că tot-déuna la prând sunt câte 40—50 de persóne.

După prând Țarul, regele Cristian, regele și moștenitorul grecesc jócă câte-o partie de biliard și fuméză.

La 10 óre séra se duce tótă societatea la regina Luisa la céiŭ. Aci cântă din voce, cântă la pian etc. Regina Luisa, care e cunoscută ca artistă, cântă la pian piese frumóse împreună cu vĕduva Țarină séu cu princesa de Wales. Țarul are o voce fórte plăcută, simpatică, și cântă es-

carĭ la alegerĭ împart poporul după *confesiunĭ şi naţionalităţĭ*, deórece numai cu puterĭ unite se pot combate pericole comune. Intrébă pe ascultătorii *românĭ*, şi-i rógă sĕ întrebe redacţiunea *„Dreptăţii“*, că óre cetăţénul român din Ungaria privesce nepăsător, când grâul din România face sĕ scadă preţul grâului sĕu; óre nu simte el scăderea în preţul grâului, causată prin importul grâului din România? Intrébă pe ascultătorii sêrbĭ, că óre privesc ei nepăsătorĭ, când porcii importaţĭ din Serbia inficiază pe porcii lor şi îi fac sĕ piară? Óre fraţii, când le arde casa, nu se gândesc la mântuire, ci se apucă de pĕr, ca sĕ li-se prefacă în cenuşă scutul comun? Este o tradiţiune vechiă în Ungaria, că aci se află locuitorĭ de diferite limbĭ, dér numai o *„singură naţiune politică ungară“*. Dér acésta naţiune politică ungară însémnă atâta, că fiă-care cetăţén ungar, orĭ de ce limbă, are aceleaşĭ drepturi şi aceleaşĭ datorinţe. *Intre marginele acestea fiă-care naţionalitate îşĭ póte desvolta liber cultura sa.*

Carĭ sunt momentele, ce pot încătuşa naţionalităţile de diferite limbĭ, de-o „singură naţiune“? De o parte gloria, strălucirea istorică, mărirea acelei naţiuni, ér de altă parte iubirea de dreptate şi tóte manifestările vieţii de stat. Acusă guvernul cu aceea, că el nicĭ simţul naţional nicĭ gloria naţiunii n'o pune pe piedestalul, pe care merită, nicĭ adevĕrul nu-l caută conform poruncei legilor, ci conform trebuinţelor sale.

Se apropiă alegerile. Nimenĭ sĕ nu minţéscă la întrebarea monarchului: décă e mulţămit cu stările din ţéră, ci sĕ mărturiséscă adevĕrul şi sĕ voteze conscienţios şi conform convingerei sale.

Când Apponyi îşĭ sfîrşi vorbirea preşedintele Patyansky îĭ mulţămì pentru ea, apoi provócă pe deputatul Paul *Draculicĭ*, sĕ-o interpreteze în limba sêrbéscă ér pe *Petru Jurma, ca sĕ o esplice în limba română.*

**Dela congresul studenţesc din România.** Congresul studenţilor s'a terminat Vinerĭ. Sâmbătă studenţii au făcut o escursiune la Găinescĭ, unde d-l Ţenov, esploatatorul pădurilor domeniului corónei, le-a oferit un dejun. Printr'asta a căḑut proiectul primitiv al escursiunei la localitatea istorică Baia. Despre decursul şedinţei ultime 'i se raportéză „Epocei“, că studentul Cancicov a pus la ordinea ḑilei cestiunea naţională, dând cetire raportului comitetului naţional studenţesc. Raportul, conţinênd însĕ şi o seriă de destăinuirĭ grave în cestiunea naţională, studenţii, ce stau sub presiunea guvernamentală au făcut sgomot şi au întrerupt pe vorbitor. In şedinţa de după amiaḑĭ d-l Cancicov a propus sĕ se trimită o telegramă de felicitare d-lui Ioan Raţiu, preşedintele comitetului naţional din Sibiiu. Nou sgomot şi scandalurĭ, aşa că partea cea mai mare a studenţilor s'a retras din sală şi şedinţa s'a suspendat. După cât-va timp, redeschiḑêndu-se şedinţa, guvernamentalii au cerut sĕ se ştérgă din raportul d-lui Cancicov „părţile privitóre la terghiversările părintelui Lucaciu“. Majoritatea a votat apoi telegrama de felicitare, ce 'i s'a trimis d-lui Dr. Raţiu.

## Colonisările în Ardeal.

Ministrul unguresc de agricultură, Ignaţiu Daranyi, a presentat ḑilele acestea camerei deputaţilor o dare de sémă asupra întrebuinţărei fondului menit pentru colonisărĭ, precum şi asupra colonisărilor sĕvîrşite până acum din partea statului în Ardeal. Reproducem din acéstă dare de sémă următórele:

Pentru formarea fondului de 3,000.000 fl. menit pentru colonisărĭ, ministrul de finanţe în anul 1894 a pus la disposiţiunea ministrului de agricultură 1,000.000 fl., ér în anul 1895: 500,000 fl. Total 1,500.000 fl.

Din suma acésta s'au cumpĕrat pentru scopurĭ de colonisare mai multe proprietăţĭ, dintre carĭ trei sunt în Ardeal. Anume s'a cumpĕrat în comitatul Coşiocnei proprietatea dela *Şermaş*, respective Tuşin, constătătóre din 3884 jugĕre în massă cu 600,000 fl. şi alte 387 jugĕre împreună cu imobilele împrăştiate în diferite părţĭ ale hotarului dela Şermaş, carĭ au fost cumpĕrate cu câte 153 fl. 45 cr. de fiă-care jugĕr.

Altă proprietate s'a cumpĕrat în *Nimigia unguréscă* din comitatul Bistriţa Năsĕud. Acéstă constă din 723 jugĕre şi 688 stânjinĭ pătraţĭ şi a fost cumpĕrată cu 75,000 fl. A treia este proprietatea dela *Viţa* în comitatul Solnoc-Dobâca. Acéstă constă din 842 jugĕre, 1467 stânjinĭ pătraţĭ şi a fost cumpĕrată cu 600 000 fl.

După cumpĕrarea proprietăţilor înşirate aicĭ, fostul ministru de agricultură Bethlen a acordat din fondul de colonisărĭ un împrumut de 14.765 fl. 76 cr. la 32 familii din Viţa, ce erau înglodate in datorii, aşa că moşiile lor erau sĕ ajunga la licitaţiune. Afacerea acestui împrumut, care va avé se se restitue fondului prin amortisare, încă nu e regulată.

Tot fostul ministru Bethlen a cumpĕrat cu ajutorul fondului pentru colonisărĭ proprietatea „nemeşéscă“ dela *Bucoveţ*, în comitatul Caraş-Severin, constătătóre din 1853 jugĕre şi 1216 stânjinĭ cu 102,000 fl. Er în comitatul Făgăraşului a cumpĕrat proprietatea din *Cârţişora inferióră şi superióră* cu 31,000 fl.

S'au anticipat pentru construirea caselor pe séma coloniştilor din Şermaş, Nimigea ungurésсă şi Viţa: 171.333 fl. 57 cr. Deóre-ce însĕ până acum numai la Şermaş s'a început de fapt colonisaţiunea, ministrul de agricultură încă nu póte sĕ spună, când şi în ce mĕsură se vor restitui fondului sumele anticipate pentru colonişti; de-asemenea nu póte sĕ facă o dare de sémă amĕnunţită nicĭ asupra cheltuelilor, ce s'au făcut şi se vor mai face cu edificările.

In înţelesul legei pentru colonisărĭ, favorurile acordate coloniştilor vor trebui restituite fondului prin interesele luate după capitalul împrumutat lor. Până acum însĕ nu póte fi vorba de vre-o restituire, deóre-ce cheltuelile se fac şi s'au făcut dinainte cu clădirea caselor etc., pe când coloniştii încă nicĭ nu şĭ-au ocupat nouĕle lor proprietăţĭ.

Legea pentru colonisărĭ în §. 3 art. V din 1896, obligă pe statul colonisator, ca sĕ îngrijéscă *a întocmi învĕţămêntul poporul astfel, ca sĕ corĕspundă direcţiei naţionale.* Pentru a asigura în mod necondiţionat ajungerea acestui scop, în împrejurările actuale cea mai potrivită este *scola de stat*, prin care se esprimă şi caracterul de stat a colonisaţiunei. Ministrul de culte şi instrucţiune publică s'a şi declarat gata de-a înfiinţa în tóte coloniile *scóle de stat cu limba de propunere maghiară*, şi pe lângă ele „kisdedovurĭ“ séu asile de copii, ér dela coloniştĭ *nu va pretinde pentru acésta nicĭ cele $5^0/_0$ dare pentru scólă, nicĭ cele $3^0/_0$ dare pentru „Kisdedov“, nicĭ contribuirea obligătóre la fondul de pensiune învĕţătoresc.* In urma acestei declaraţiunĭ a ministrului de instrucţiune publică s'a şi hotărît de-ocamdată a se edifica trei scóle poporale, şi localurile necesare pentru învĕţătorĭ.

La Şermaş au început a se aduce coloniştĭ încă din anul trecut. Proprietatea de aicĭ este împărţită în 188 moşii ordinare şi 2 moşii marĭ. O moşiă ordinară constă din 700 stânjinĭ pătraţĭ intravilan (loc de casă şi grădină), 900 stânjinĭ pătraţi loc pentru cânepişte, 800 stânjinĭ loc de viiă, $13^1/_2$ jugĕre loc arător şi rît într'o tablă, $4^{600}/_{1600}$ jugĕre din păşiunea comună şi 1000 stânjinĭ pătraţĭ ca părtaş din pădurea comună. Cele două moşii marĭ constau din câte 50 jugĕre.

Acésta este pe scurt darea de sémă a ministrului. El fără mult încungiur arată, că scopul principal al colonisărilor este *maghiarisarea.* Se feresce însĕ sĕ spună, că de esemplu la Şermaş şi Nemigea încercările de colonisare au suferit un cumplit fiasco. Este, se vede, o apucătură propriă a tuturor miniştrilor unguresci de a retăcé partea rea şi nenorocită a întreprindelor lor.

### Sĕrbare la Buşteni.

*Buşteni*, în 21 Septemvre 1896.

*Onorată Redacţiune!* Erĭ, 8 Septemvre, v. s'a serbat cu deosebită pompă Hramul bisericei domnescĭ din Buşteni, luând parte, la serviciul divin M. M. L L. Regele *Carol*-Regina *Elisaveta*, A. S. Regală Ducele *Coburg*, A. A. L. L. Regale Principele *Ferdinad* şi Pricipeasa Maria; apoi d-l prim-ministru *Sturdza* şi d-l ministru de justiţiă Eugen *Stătescu*; personalul curţi regale militare şi civile.

Serviciul divin s'a oficiat de P. C. S. Archimandritul *Dionisie*, parochul bisericei, însoţit de doi preoţĭ şi un diacon.

Archimandritul Dionisie, după terminarea serviciul divin, a ţinut următórea alocuţiune:

*„Sire! Domnă!“*

„Aţĭ bine-voit érăşĭ a ne onora cu presenţa Vóstră, de-a veni în mijlocul nostru, când Biserica Domnéscă îşĭ serbéză Hramul sĕu: Naşcerea Prea sfintei Născătóre de Dumneḑeu. Sĕrbătóre mare şi de marĭ învĕţăminte pentru noi creştinii, căcĭ aḑĭ se nasce aceea, care a fost Maica lui Christos Dumneḑeu; aḑĭ cade şi sĕ sfărâmă păretele cel din mijloc al vrajbei, care despărţea pe om de Dumneḑeu; aḑĭ în loc de blăstăm avem binecuvântare; aḑĭ Dumneḑeescii părinţĭ Ioachim şi Ana aduc pe una născută a lor ca dar lui Dumneḑeu.

„Şi pre cum Dumneḑeescii părinţĭ au adus odorul lor lui Dumneḑeu tot asemenea Sire de când bunul Dumneḑeu va chemat de a conduce poporul român, iaţĭ adus iubire şi dragoste, conducênd-ul în timpurĭ de grele încercărĭ cu mână tare şi puternică la biruinţă, redeşteptând în noi virtuţile strămoşilor noştri; ér în timp de pace ne-aţĭ învĕţat cum sĕ iubim munca onestă, care face ca naţiunea sĕ fiă fericită, mare şi mândră de avutul sĕu.

„Décă ne întórcem privirile în jurul nostru nu vedem decât binefacerile Vóstre Regale, şi mai cu sémă noi, carĭ avem fericirea de a ne găsi pe domeniul Corónei nu avem cuvinte destul de puternice, în carĭ sĕ Vĕ arătăm mulţumirile nóstre cele mai profunde.

„Ér Voi, Dómnă şi Regină, aţĭ redeşteptat în inima femeei române iubirea de neam şi muncă, în timpurĭ de grele încercărĭ pentru neamul nostru; aţĭ arătat mărinimia aceea, încât cu drept cuvênt Vi s'a dat numele de „Mama răniţilor“; şi în timp de pace aţĭ arătat munca aceea, care vécurile viitore vor povesti-o, îndemnênd cu acésta la muncă pe femeea română, care sĕ pórte cu mândriă numele de Mamă.

„Dée Dumneḑeu, ca pildele cele bune ce la fiă-care împrejurare pioşii noştri Suveranĭ ne arată, sĕ ne servéscă spre binele şi fericirea nóstră a tuturora. Unindu-mĭ slabul meu glas cu al sf. nóstre bisericĭ, rog pe Dumneḑeu sĕ trăiţĭ Sire şi Dómnă cu A. S. Regală Principele Ferdinand, A. S. Regală Principesa Maria, cu Principii Carol şi Elisabeta, cu Augusta familie Regală, mulţĭ şi gloriaşĭ anĭ pe Tronul României. Rugăm pe Dumneḑeu sĕ ţie anĭ mulţĭ fericiţĭ pe A. S. Regală Ducele Coburg, şi ne mai rugăm lui Dumneḑeu şi pentru Inaltul guvern al ţĕrei. *Amin.*“

După eşirea din biserică au binevoit cu toţii a merge în presbit, şi după obiceiu au gustat din colivă. S'a servit masă la 800 ţĕranĭ din ordinul şi pe cheltuéla M. S. Regelui.

P.

## SCIRILE ḐILEI.

— 10 (22) Septemvre.

**Călětoria Suveranilor Ruşĭ.** După scirile dela castelul Bernstorff, Ţarul a plecat alaltăerĭ din Copenhaga la Englitera, pe bordul noului sĕu yacht „Standard“ şi însoţit de „Steaua Polară“.

—o—

**La inaugurarea Porţilor de fier** vor asista, din partea României, afară de M. Sa Regele, d. Dim. Sturdza, preşedintele consiliului, şi d-l Emil Ghica, ministrul român plenipotenţiar la Viena. Dintre ḑiarele românescĭ ḑice „Timpul“, au fost învitate numai „Românul“, „Epoca“, „Voinţa Naţională“ şi „Timpul“. Vor mai asista la acéstă solemnitate ministrul Austro-Ungariei din Bucurescĭ şi consulii austro-ungarĭ din Turnu-Severin şi Galaţĭ.

—o—

**Manevrele din Ungaria.** Impĕratul, însoţit de archiducele Otto, a sosit alaltăerĭ după améḑĭ în Ciakaturn, com. Zala, şi a fost primit cu entusiasm. Rĕspunḑênd la discursul de bună-venire al şefului comitatului, Impĕratul a exprimat bucuria sa că visitéză comitatul Zala. Plecà apoi la castelul Pribislavicz în mijlocul unei mulţimĭ enorme şi a unor ovaţiunĭ entusiaste. Impĕratul era aşteptat la castel de archiducele Iosif, ataşaţii militarĭ şi de generalitate. Manevrele, carĭ s'au început ierĭ, se fac între corpul al 3-lea de armată din Graz şi corpul al 13-lea din Agram. Afară de archiducii deja citaţĭ, mai asistă încă cea mai mare parte din ataşaţii militarĭ acreditaţĭ la Viena, printre carĭ căpitanul român Demetrescu.

—o—

**Societatea pentru crearea unui fond de teatru naţional român** îşĭ va ţiné, după cum se scie, adunarea sa generală din ĕst an în oraşul Făgăraş în ḑilele de *Duminecă* şi *Lunĭ* în 27 şi 28 Sept. a. c. st. nou. Comitetul acestei societăţĭ, în frunte cu preşedintele d-nul *Iosif Vulcan*, va pleca la acéstă adunare generală, din Braşov, *Sâmbătă* în 26 Sept. n. diminéţa la 7 óre, cu trăsurĭ. Ar fi fórte de dorit, ca dinpreună cu comitetul sĕ ia parte la acéstă adunare cât de mulţĭ Românĭ braşovenĭ. Cei ce doresc a contribui la reuşita acestei adunărĭ gene-

---

clusiv numai poesii poparale rusescĭ. Concertul îl încheie regina Luisa cu vr'una din composiţiile lui Chopin, carĭ îi plac fórte mult Ţarului.

La 11 óre séra toţĭ membrii familiei regescĭ sĕ duc în odăile lor. Ţarul câteodată lucră până pe la 2—3 óre diminéţa. In odaia sa de lucru lampele ard totdéuna până în ḑorĭ de ḑi. Ţarului, ca şi tatălui sĕu, atuncĭ îi place sĕ lucre, când ceilalţĭ toţĭ dorm.

Astfel trec ḑilele în castelul Bernstorff una după alta şi rar se întêmplă ceva schimbare, — aşa câte-o escursiune la castelul Fremdenburg din apropiere, care e proprietatea regelui grecesc.

Când sosise Ţarul la castelul Bernstorff a prospiciat rĕu, era fórte obosit. Acuma însĕ prospiciază fórte bine.

Locuitorii din Copenhaga au primit pe Ţar cu mare însufleţire, şi orĭ unde apare el, în tot locul e salutat cu acla ma ţiunĭ simpatice.

— „Danesii iubesc mai mult pe nepot“, observà într'o ḑi bĕtrânul rege danes „decât pe moş“.

La acésta moştenitorul de tron danes rĕspunse rîḑênd:

— „Schimbaţĭ ţĕrile!“

— „Asta n'aş face-o“, rĕspunse bĕtrânul rege, „deóre-ce tu, moştenitorul de tron, ai regreta mai mult schimbul“.

— „Şi pentru-ce?“ se amestecă în vorbă Ţarul. „Dóră pentru aceea, că anarchiştii ar umbla sĕ-i stîngă viéţa? Pe mine acésta nu mĕ nelinisceşce. Domnitorul este chiar ca şi soldatul în bătăliă: e slab soldat acela, care fuge de glonţ. Chiar şi nevasta mea e de părerea acésta“.

Atentatul proiectat contra vieţii Ţarului a produs fórte mare nelinişte între locuitorii din Copenhaga; pe strade, în localurĭ publice nu mai vorbesc de altceva, decât de atentat. Şi familia regéscă a primit adânc sguduită scirile despre proiectele anarchiştilor. Se ḑice, că numai Ţarul şi Ţarina au rĕmas recĭ la auḑul acelora, deóre-ce amêndoi sunt fataliştĭ.

rale și prin presența lor, binevoéscă a mě înscinința despre acésta cel mult pănă Joi după amiédĭ la 4 óre, ca sě pot lua dispozițiile de lipsă pentru aranjarea călětoriei la Făgăraș. Toțĭ cei din Brașov vor pleca Sâmbătă diminéța la 7 óre dinpreună cu comitetul. In Vlădenĭ la 10 óre va fi un dejun comun, care va costa 50 cr. de persónă afară de beutură. Brașovenii se vor întâlni cu óspeții din Zërnescĭ și jur la Șercaia, de unde apoi vor pleca împreună la Făgăraș. Domnii vor face bine sě-șĭ ia birje numai pănă la Făgăraș, de unde Marțĭ diminéța vom pleca éră-șĭ cu toții împreună, cu trăsurĭ din Făgăraș. — *Vasile Goldiș*, secretar II.

—o—

**Metropolitul Miron Romanul**, a plecat Vinerĭ în 16 c. cu trenul de $10^1/_2$ óre séra la sfințirea bisericei nou zidite din comuna Cebea, protopresbiteratul Zarandului, fiind însoțit de asesorii consistorialĭ Ioan Papiu și Mateiŭ Voileanu, protopresbiterĭ, de d-l Dr. Remus Roșca, directorul seminariului Andreian și protodiacon, de d-l Ioan Cândea, protopresbiter al tractului Avrigului, de domnii Isaia Popa, presbiter în Ocna-Sibiiului și clericul absolut Victor Păcală. In suita Escelenței Sale s'a aflat și domnul Partenie Cosma, directorul al institutului „Albina“.

—o—

**Direcția căilor ferate române** a stabilit următórele dispozițiunĭ pentru serbarea sosirei în capitală a M. S. Impěratului Francisc Iosif: Trenul regal va merge dela Craiova pănă la Bucurescĭ cu o iuțélă dela 60 la 70 chilometri pe oră. Dela Chitila trenul regal va merge cu o viteză de 23 chilometri pe oră. Pe linia a doua, de lângă Chitila și pănă la gara de Nord, va fi așeḑat un tren compus de peste 60 de vagóne, în care vor lua loc funcționarii căilor ferate române. In ḑiua de 16 Septemvre tóte trenurile, dela 12 și pănă la $5^1/_2$ séra, vor sosi la gara Mogoșoaia.

—o—

**Darul Francesilor.** Țarul a primit la Copenhaga în audiență pe baronul Decazes, care în numele a 8000 de Francesĭ i-a remis nisce cadourĭ destinate deja serbărilor căsětoriei sale. Aceste cadourĭ consistă dintr'un serviciŭ, în care se observă 32 de talere cu armele provinciilor Franciei și două albumurĭ de aquarele, opera celor mai distinșĭ artiștĭ francesĭ.

—o—

**O aniversare în Italia.** Cu ocasia aniversărei ḑilei de 20 Septemvre, când a fost ocuerită Roma, s'au depus coróne pe mormêntul lui Victor Emanuel. Primarul a ținut un discurs, terminând printr'un salut în numele Romei libere, adresat principesei Elena de Montenegro, și printr'un vivat pentru Regele, carĭ au fost primite cu aclamațiunĭ. Regele a rěspuns telegrafic la urările primarului, exprimând satisfacția sa pentru sentimentele populațiunei, și adăogând că e vesel, că fericirea fiului sěu este pusă sub auspiciile capitalei, ceea-ce representă fericirea patriei. Regele termină făcênd urărĭ pentru înflorirea Romei, nedespărțită de aceea a națiunei și a casei sale.

—o—

**Esploarărĭ geologice în România.** D. Toula, profesor de geologiă la universitatea din Viena, a plecat împreună cu Dr. Istrati în explorărĭ geologice prin județul Mehedinți. D-l Dr. Carol Redlich, dela Academia de mine din Leoben, după ce și-a terminat studiile geologice pe valea Lotrului din județul Vilcea, a plecat prin munții județului Gorj, unde face cu succes marĭ esplorărĭ. D-sa a descoperit bogate surse de petrol și gismente de antracit, carĭ se întind pînă în județul Mehedinți. D-l Dr. Carl Redich se află actualmente în Dobrogea, unde-șĭ continuă studiile geologice, conform contractului ce-l are cu Ministerul Domeniilor. D-l profesor Popecky, care a fost însărcinat cu facerea studiilor geologice în județul Mehedinți, a înaintat ḑilele acestea un raport Ministrului de Domenii. Prin acest raport d-sa arată localitățile unde a descoperit mai multe cariere de ardezie, zenit și altele.

**Găsit mort.** Astăḑĭ diminéță hamalul Dumitru Ardelean din loc a fost găsit mort în apropiarea unei cârciume din partea suburbiului Scheiŭ așa numită Ciocrac. Cadavrul sěu a fost transportat la spital.

—o—

**Guvernul din Congo** a luat o serie de měsurĭ pentru siguranța și protegerea indigenilor. O comisiune compusă din misionarĭ, protestanțĭ și catolicĭ a fost însărcinată sě aducă la cunoscința autoritățilorori-ce act de violența comis în contra indigenilor, sě ia měsurĭ pentru a îmbunătățĭ situația lor materială și morală, pentru a *împedeca comerciul cu sclavĭ*, și a face sě *înceteze canibalismul*, precum și comerciul alcoolului.

—o—

**Musica** lui Costi Gălușcă va cânta de aci înainte la otelul „Europa“ în fiăcare sěptěmână de două-orĭ: Duminecă séra și Joi séra.

## Sfințirea nouĕi bisericĭ dela Cebea.

Sâmbătă diminéța precum ni-se scrie, a sosit Escelența Sa, cu trenul dela 5 óre la Deva și imediat a plecat împreună cu suita sa, pe trăsurĭ la Cebea, unde a fost primit de poporul credincios, adunat acolo din tóte comunele dinprejur, în modul cel mai călduros și cu tótă pompa cuvenită.

Séra a fost în onórea Metropolitului mare conduct de torțe cu musică, după a cărui terminare Metropolitul a plecat apoi la Baia de Criș, unde a rěmas peste nópte.

Duminecă s'a sěvêrșit sfințirea, la care au asistat mai multe mii de țěranĭ românĭ cu fruntașii lor cărturarĭ. A celebrat însu-șĭ Metropolitul cu o asistență de 20 de preoțĭ. La amiéḑĭ a fost mare banchet în onórea Metropolitului, care s'a ținut sub umbra renumitului gorun alui Horea, unde odihnesc și osămintele lui Avram Iancu, al căruĭ mormênt era sěrbătoresce împodobit cu cununĭ de florĭ.

Festivitatea a decurs în cea mai perfectă linisce și ordine. Autoritățile administrative unguresci, carĭ au fost bine representate, n'au avut decĭ nicĭ un prilegiu de-a interveni*).

Erĭ, Lunĭ diminéța, Metropolitul a fost așteptat la Deva, de unde séra s'a întors îndĕrĕt la Sibiiu.

## Earăși pelerinagiu împiedecat.

Se vede, că părintele dela Șișeștĭ a chiămat din nou poporul credincios la un pelerinagiu în Duminec trecută. Nimic mai firesc, decât ca autoritățile sě-șĭ repeteze și ele acțiunea de oprire. Ele călăresc tot pe afirmarea, că Lucaciu ca simplu preot n'are îndreptățirea de a arangia pelerinagiu.

Luĭ „Budapesti Hirlap“ de aḑĭ 'i se telegrafiéză despre acésta:

„Episcopul (dela Gherla) tocmai pentru acel motiv a cerut de-a dreptul dela autoritate, ca sě împiedece tĕrgul (sic!) dela Șișeștĭ. Autoritatea după aceea a atras atențiunea poporului prin publicațiunĭ și în Șișeștĭ a făcut cunoscut și prin dobaș, ca nimenĭ sě nu mérgă la Șișeștĭ. Avertisarea acésta a și avut resultat, căcĭ cei 60 de gendarmĭ trimișĭ la fața locului, mai că n'au avut nicĭ un lucru“.

Așa vorbesce raportorul fóiei unguresci, se 'nțelege, stând pe partea autorităților.

Se nasce acuma întrebarea, decă — cum se asigură și nu s'a desmințit pănă acuma — episcopul Szabo însu-șĭ a intervenit de-a dreptul pentru oprirea pelerinagiului dela Șișeștĭ, pe ce basă a făcut'o? A avut motive, carĭ sě-l îndreptățéscă din punct de vedere bisericesc la un asemenea pas? Acéstă întrebare este dator s'o lămurésca Ordinariatul din Gherla, căcĭ e vorba aicĭ de una dintre cele mai de frunte parochii ale diecesei și prin urmare, este în interesul acesteia și al credincioșilor ei sě se cunóscă în public causele, ce-a îndemnat pe capul bisericei la un astfel de pas.

Étă, ce telegramă am primit ierĭ dela Baia mare relativă la oprirea pelerinagiului din vorbă, — am primit'o însě tocmai la $8^1/_2$ óre séra, după ce ḑiarul nostru era deja expedat:

**Baia-mare**, 21 Septemvre. S'au repețit scenele violente din 27 August. Poporul din Șișeștĭ și cel adunat din jur a fost oprit cu baionetele dela rugăciune și intrarea în biserică. Durerea poporului e nespusă. Congres de pace în Pesta și sulițele gendarmilor și ostășime la peptul credincioșilor evlavioșĭ. — Pentru poporul credincios ....*) Andreica, curator-primar.

*) Corespondentul lui „*Bud. Hir.*“ ḑice, că pe autoritățĭ numai aceea le-a cam supěrat, că banchetul s'a ținut sub gorunul lui Horea, ḑér n'au avut ce face. Adauge apoi, că atât Metropolitul, cât și ceilalțĭ vorbitorĭ dela banchet, s'au ferit de orĭ și ce alusiune politică.

*) Cuvênt nedescifrabil. — Red.

## Turburările din Turcia.

După un comunicat al Porții, Turcii au împedecat debarcarea, în golful Salonic, a unei *bande grecescĭ de 46 de ómenĭ*. 12 au fost prinșĭ, câțĭ-va din ei s'au înecat. S'a primit apoi scirea, că o altă bandă de *120 de ómenĭ* are de gând sě pătrundă în vilaetul Monastir. Probabil este vorba de bande cretene neocupate, carĭ încércă sě pue în acțiune bandele din Macedonia.

Mulțămită měsurilor militare energice s'a putut *împedeca* esplosia unei mișcărĭ amenințătóre în contra Armenilor în vilaetul Karput. Valiul și comandantul divisiei din Karput au primit cele mai severe ordine pentru a îndupleca populația armenéscă din Eugbrin, care s'a retras în munțĭ și a trasasupra trupelor, de a se *întórce la vetrile lor*, angajându-se, că o va protegea.

Se anunță din Constantinopol „Agenției Reuter“, că Sâmbăta trecută poliția a descoperit *două-ḑecĭ de bombe* și o pressă de imprimerie; se crede, că era un deposit pentru Pera. Intr'un al doilea deposit s'au cofiscat numěróse scrisorĭ, programe și corespondențe cu comitetul central armean din Tiflis. Doi șefĭ și 14 membri ai comitetului revoluționar au fost arestațĭ.

Ḑiarele turcescĭ anunță, că 130.000 Armenĭ din 32 parochii din Constantinopol au remis *o adresă marelui Vizir*, în care esprimă fidelitatea și lealitatea lor către guvern și recunoscința lor pentru doveḑile de bunătate și de dreptate ale Sultanului.

## SCIRI ULTIME.

**Londra**, 21 Septemvre. „*Morning Post*“, ḑiarul lui Salisbury, anunță, că Anglia a *renunțat* la ideia de a aplica forță fisică contra Sultanului și de al *lipsi de tron*. Se asigură, că schimbarea acésta în politica Angliei față cu Turcia a urmat la *intervenirea Țarului*, ḑér numai sub acea condițiune, ca fără scirea Angliei sě nu se întreprindă nimic în cestiunea orientală, căcĭ din potrivă ea va procede de capul ei independentă de marile puterĭ.

**Francfurt**, 21 Septemvre. In Scutari au fost *deținuțĭ 75 Armenĭ*, între carĭ mai mulțĭ medicĭ și advocațĭ, fiind suspiționațĭ, că ei au luat parte activă la înscenarea rescólei armenescĭ.

**Antwerpen**, 21 Septemvre. Astăḑĭ s'a ficit cercetarea contra celor doi dinamitarḑĭ *Wallace* și *Haines*. Amêndoi negară, că ar fi intenționat vr'un atentat.

**Berlin**, 21 Septemvre. Erĭ s'a deschis aci *congresul internațional al femeilor*. S'au adunat peste 500 membre din diferite țěrĭ. Mai tare sunt representate Austria, Francia, Anglia și Italia.

## DIVERSE.

**Sultanĭ detronațĭ.** De present în Anglia domnesce o mare agitație, ce are de scop detronarea Sultanului din Turcia. Detronările Sultanilor în Turcia nu sunt lucru estra-ordinar, ḑeóre-ce numai în vécul present au fost detronațĭ deja patru Sultanĭ, anume: Sultanul Selim a fost detronat la 1807 de către Ianicerĭ; Mustafa IV în 1808 de către guvernorul din Rusciuk, Mustafa Bairakdar; Abdul Aziz în 29 Maiŭ 1876, în urma revoluțiunei Softelor, de către Hussein Avni-Pașa; și Sultanul Murad V a fost detronat la 31 August 1876 de către fratele sěu Abdul Hamid, care domnesce de present. E de însemnat, că fiăcare detronare a fost inscenată de Turcĭ și nicĭ una de vre-o putere străină.

## Literatură.

In tipografia diecesană din Caransebeș a apărut: **Topografia satului și hotarului Măidan**, de *Sofronie Liuba* și *Aurelie Iana*, urmată de studiu despre Celțĭ și numele de localitățĭ de *Dr. At. M. Marienescu*. Un op voluminos și fórte de valóre, conținênd 324 pag. tipar compres. Prețul numai 1 fl. 20 cr. — In partea primă a acestui op se află mai întâiŭ descrierea satului Măidan și a locuitorilor lui, apoi descrierea hotarului, a satului Măidan și a singuraticelor lui părțĭ; urméză apoi un bogat material limbistic séu cuvinte poporale din satul Măidan. In tóte aceste acute descrierĭ d-nii autorĭ: *Liuba*, care e învěțător împreună cu d-l preot *Iana*, un ginere al d-sale, au procedat cu pricepere, diligință și conscienținsitate esemplară, scoțênd la lumină mulțime de cuvinte românescĭ, până aci necunoscute în dicționarele limbei nóstre. Nu putem, decât sě felicităm pe d-nii autorĭ pentru acéstă lucrare de netăgăduit preț limbistic și național, dorind din inimă, ca esemplul dênșilor sě fiă imitat și de alțĭ preoțĭ și învěțătorĭ harnicĭ ai noștri, căcĭ numai așa va fi cu putință de-a scóte la lumină marele tesaur al limbei nóstre. Valórea opului e indicată printr'un mare și fórte interesant studiu, ce-l face în partea a doua d-l *Dr. At. Marienescu*, privitor la Celțĭ și numele de localitățĭ. In acest studiu se analiséză singuraticele cuvinte și nume proprii din colecțiunea d-lor Liuba și Iana. Analisa se face pe base istorice și e cât se póte de interesantă.

*

Cu ocasiunea inaltei visite în România a Impěratului Francisc Iosif, Revista „*Lumea Ilustrată*“ va apăre într'un numěr festiv cu urmatorul cuprins: Ilustrațiunĭ: 1.) Impěratul Francisc Iosif I. 2.) Regele Carol I. 3.) Regina Elisabeta. 4.) Principele Ferdinand al României. 5.) Principesa Maria a României 6.) Contele Goluchowsky. 7.) Dimitrie A. Sturdza. 8.) G. Cantacuzino 9.) Eug. Stătescu. 10.) General Budișteanu. 11.) P. Poni 12.) C. I. Stoicescu. 13.) A. Stolojan. 14.) C. Paladi. 15.) Ischl (vederea băilor de la). 16.) Autograful Imnului Austriac. 17.) Sinaia (vederea Peleșului). 18.) Notele Imnului național român. 19.) Vignete.

Text: Imnul Habsburgic. Imnul național Român. Schiță istorică: Domnia lui Francisc Iosif. Schiță istorică: Domnia Regelui Carol I. Schiță biografică: Carmen Sylva. Note biografice: Principii moștenitorĭ. Biografia Contelui Goluchowsky. Biografia Primului ministru român. Biografiile miniștrilor românĭ.

Numěrul festiv va costa 50 banĭ.

*

**Instrucțiune** în afacerea dărilor de beutură de consum și de vêndare pentru *vin, bere, carne, zahar și spirtuóse* în folosul economilor și proprietarilor de vii 1 esemplar trimis franco 12 cr. Vêndětorilor 30% rabat. Se află de vêndare la d-l *Emanuil Barbulescu*, învěțăt. gr. ort. român în Pesac.

*

O drăgălașă și fórte prețiósă colecțiune de episóde, novelete și povestirĭ istorice a apărut în Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, intitulată: **„Traista cu poveștĭ a luĭ P. Brosteanu“.** Format mic și estetic, în mărime de 138 pag. Prețul 20 cr. Nu putem în de-ajuns recomanda, mai ales pentru bibliotecile nóstre poporale, acéstă colecțiune de scrierĭ istorico-beletrestice, atât de rarĭ în literatura nóstră, carĭ tóte au o tendință eroică națională pe cât de interesantă, pe atât și de amusantă.

*

**Escursiunĭ pe munții Țĕrei-Bârsei și a Făgărașului.** Cu titlul acesta a apărut în tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov o carte fórte prețiósă, scrisă de d-l *Ioan Turcu*, protonotar pens. al comitatului Făgăraș. In acéstă carte, scrisă în formă de istorisirĭ pe cât de interesante, pe atât și de plăcute la cetit, se cuprinde descrierea amĕnunțită a munților, cu tóte potecile și platourile lor, cu animalele și plantațiunile lor; apoi viéța ciobanilor și păstorilor din munțĭ cu multe legende și istorisirĭ plăcute; descrierĭ întregite cu schițe istorice despre castelele și Țéra Făgărașului etc. etc. Pentru istoricĭ, pentru turiștĭ, pentru cei ce vor sĕ cunóscă, orĭ chiar sĕ facă escursiunĭ la munțĭ, cu un cuvênt, pentru toțĭ iubitorii de sciință și de frumsețile naturei, acéstă carte, de felul căreia până acum nu avem scrisă alta în limba românéscă, oferă o lectură de tot plăcută și folositóre totodată. Un esemplar, constătător din 220 pag. format mare 8°, costă 1 fl. (+ 5 cr. porto). De vêndare și la tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

**Cursul la bursa din Viena.**

Din 21 Septmvre 1896.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% | 122.10 |
| Renta de coróne ung. 4% | 99.25 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% | 123.15 |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 101.20 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 121.40 |
| Bonurĭ rurale ungare 4% | 97.40 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone | 97.50 |
| Imprum. ung. cu premii | 154 75 |
| Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin. | 139.— |
| Renta de hârtie austr. | 101.50 |
| Renta de argint austr. | 101.65 |
| Renta de aur austr. | 123.55 |
| Losurĭ din 1860 | 145.— |
| Acții de ale Băncei austro-ungară. | 952.— |
| Acții de-ale Băncei ung. de credit. | 401.25 |
| Acții de-ale Băncei austr. de credit. | 369.10 |
| Napoleondorĭ | 9.53 |
| Mărcĭ imperiale germane | 58.70 |
| London vista | 119.75 |
| Paris vista | 47.50 |
| Rente de coróne austr. 4% | 101.15 |
| Note italiene | 44.25 |

**Cursul pieței Brașov.**

Din 22 Septemvre 1896.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | Cump. | 9.47 | Vênd. | 9.50 |
| Argint român. | Cump. | 9.44 | Vênd. | 9.47 |
| Napoleon-d'orĭ | Cump. | 9.50 | Vênd. | 9.53 |
| Galbenĭ | Cump. | 5.60 | Vênd. | 5.65 |
| Ruble rusescĭ | Cump. | 126.— | Vênd. | —.— |
| Mărcĭ germane | Cump. | 58.30 | Vênd. | —.— |
| Lire turcescĭ | Cump. | 10.60 | Vênd. | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | | 100.75 | Vênd. | 101.75 |



# Mersul trenurilor

## pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1896.

### Budapesta — Predeal

| Tren de persón. | Tren accel. | Tren mixt. | Tren de persón. | Tren accel. | | | | Tren de persón. | Tren mixt | Tren accel. | Tren accel. | Tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 10.— | 8.05 | | 8.05 | 2.00 | pl. | Viena | sos. | 1.55 | | 1 55 | 7.20 | 6.20 |
| 8.30 | 2.15 | | 5.45 | 9.15 | | **Budapesta** | | 7.— | | 7.40 | 1.50 | 8.10 |
| 11.21 | 4 16 | 5.10 | 9.02 | 11.19 | | Szolnok | | 3.37 | | 5.31 | 11.44 | 4.28 |
| 1.33 | 5.48 | 8.00 | 11.33 | 12.47 | | P.-Ladány | | 1.19 | | 3.56 | 10.03 | 2.17 |
| 3.42 | 7.08 | | 1.48 | 2.11 | sos. | Oradea-mare | pl. | 11.04 | | 2.37 | 8.43 | 11.32 |
| 3.58 | 7.15 | 1.22 | 2.06 | 2.18 | pl. | | sos. | 10.44 | 8.00 | 2.31 | 8.38 | 11.17 |
| 4.38 | 7.43 | 2.19 | 3.03 | 2.50 | | Mezö Telegd | | 10.07 | 7.10 | 2.01 | 8.11 | 10.42 |
| 5.20 | 8.18 | 3.32 | 3.45 | 3.26 | | Rév | | 9.30 | 6.13 | 1.34 | 7.46 | 10.08 |
| 5.43 | | 3.51 | 4.06 | | | Bratca | | 9.10 | 5.38 | | | 9.50 |
| 6.32 | 9.07 | 5.13 | 4.53 | 4.17 | | Ciucia | | 8.32 | 5.49 | 12.52 | 7.08 | 9.19 |
| 7.16 | 9.37 | 6.14 | 5.32 | 4.50 | | B.-Huiedin | | 7.54 | 4.59 | 12.20 | 6.39 | 8.37 |
| 8.07 | | 7.32 | 6.24 | | | Ghârbău | | 6.54 | 3.18 | | | 7.37 |
| 8.34 | 10.37 | 8.21 | 6 59 | 5 55 | sos. | Clușiu | pl. | 6.13 | 2 23 | 11.01 | 5.23 | 7.— |
| 8.49 | Tr. prs. 11.10 | 8.40 | 2.17 | 6.11 | pl. | | sos. | | 5.24 | 10 45 | tr. pers. 4.35 | 6.45 |
| 9.06 | 11.27 | 9.09 | 2.52 | 6.27 | | Apahida | | | 5.02 | | 4.03 | 6.27 |
| 10.12 | 12 30 | 10.40 | 4 45 | 7.27 | | Ghiriș | | Tr. expr. | 3.37 | 9.23 | 2.55 | 5.12 |
| 10.42 | 12.57 | 11.25 | 5.39 | 7.50 | | Cucerdea | | | 3.06 | 8.49 | 2.25 | 4.33 |
| 11.01 | 1.09 | 11.49 | 6.08 | | | Uiuóra | | Bucurest Arad Budapest | 2.49 | | 2.08 | 4.27 |
| 11.09 | 1.16 | 11.59 | 6.19 | | | Vințul de sus | | | 2.41 | | 2.00 | 4.20 |
| 11.31 | Tr. expr. | 12.29 | 6.57 | 8.17 | | Aiud | | | 2.17 | 8.23 | 1.38 | 3.59 |
| 11.48 | 11.40 | 12.55 | 7.30 | 8.33 | sos. | Teiuș | pl. | 3.36 | 1.55 | 8.06 | 1.17 | 3.38 |
| 12.05 | 11.55 | 1.30 | | 8.38 | pl. | | sos. | 3.18 | 1.29 | 7.59 | 12 57 | 3.06 |
| 12.33 | | 2.08 | | | | Crăciunel | | | 12.55 | | 12.32 | 2.40 |
| 12.47 | | 2.27 | | 9.09 | | Blașiu | | 2.48 | 12.40 | 7.30 | 11.59 | 2.26 |
| 1.18 | | 3.11 | | | | Micăsasa | | | 12.01 | 7.09 | 11.28 | 1.54 |
| 1.34 | 1.00 | 3.31 | | 9.42 | sos. | Copșa-mică | pl. | 2.15 | 11.41 | 6.56 | 11.10 | 1.35 |
| 2.13 | 1.02 | 3.46 | | 9.44 | pl. | | sos. | 2 12 | 11.14 | 6.54 | 11.05 | 1.01 |
| 2.32 | | 4.08 | | 9.59 | | Mediaș | | | 10.55 | 6.41 | 10.48 | 12.45 |
| 3 04 | 1.39 | 4 45 | | 10.22 | | Elisabetopol | | 1.40 | 10.21 | 6 20 | 10 18 | 12.16 |
| 3.40 | 2 06 | 5 27 | | 10.51 | | Sighișóra | | 1.06 | 9.42 | 5.53 | 9.43 | 11.33 |
| 4.03 | 2 27 | 6 12 | | 11.12 | | Hașfalĕu | | 12.52 | 9.12 | 5.32 | 9.19 | 11.16 |
| 5.34 | 3 30 | 7.50 | | 12.26 | | Homorod | | 11.54 | 7.45 | 4 27 | 7.38 | 10.03 |
| 6.12 | | 8.37 | | 12.58 | | Agoștonfalva | | | 7.02 | 3.53 | 7.22 | 9.25 |
| 6.41 | 4.16 | 9.07 | | 1.15 | | Apața | | 11 11 | 6.36 | 3.37 | 6.48 | 9.01 |
| 7.16 | | 9.40 | | 1.34 | | Feldióra | | | 5.58 | 3.16 | 6.33 | 8.28 |
| 8.— | 5.07 | 10.25 | | 2.09 | sos. | Brașov | pl. | 10.10 | 5.08 | 2.45 | 5.57 | 7.48 |
| 3.55 | 5.14 | 11.— | 6 40 | 2 19 | pl. | | sos. | 10.05 | 5.20 | 2.18 | | 9.08 |
| 4.40 | 5.59 | 12.26 | 7.30 | 3.01 | | Timiș | | 9.39 | 4.14 | 1 42 | 5.20 | 8.28 |
| 5.10 | 6.29 | 1 11 | 8.00 | 3.31 | | **Predeal** | | 9.12 | 3.32 | 1.12 | 4.14 | 8.01 |
| 12.00 | 11.25 | 8 30 | 10.05 Sinai | 9.30 | sos. | Bucurescĭ | pl. | 5 35 | 9.15 | 8.35 | 3.32 | 3.15 |

Din 1 Iunie în tóte Joia și în sărbători cat. și or. comunică la Sinaia.

### Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

| Tren mixt | Tren de persón. | Tren de persón. | Tren de persón | | | | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ de persón. | Trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.30 | 8.10 | 3.11 | 10.59 | pl. | **Cucerdea** | sos. | 7.45 | 2.36 | 8.31 | 12.42 |
| 3 19 | 8.51 | 3.52 | 11.40 | | Ludoș | | 7.02 | 1.58 | 7.38 | 9.59 |
| 4 12 | 9.37 | 4.37 | 12.26 | | Cipău | | 6.28 | 1.19 | 6.55 | 11.01 |
| 5.12 | 10.27 | 5.26 | 1.14 | sos. | **Oșorhei** | pl. | 5.34 | 12.25 | 5.50 | 9.54 |
| 5.40 | 10.42 | 5.36 | | pl. | | sos. | | 9.20 | 5.04 | 9.35 |
| 7.14 | 12.16 | 7.14 | | sos. | Regh.-săs. | pl. | | 7.54 | 3.30 | 8:05 |

### Ghiriș — Turda

| tren de persón. | tren mixt | tren mixt | tren de persón. | | tren de persón. | tren mixt | tren mixt | tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 33 | 11 — | 5.— | 10.21 | Ghiriș | 5.05 | 10.30 | 3.20 | 9.12 |
| 7.53 | 11.20 | 5-20 | 10.41 | Turda | 4.45 | 10.10 | 3.00 | 8.52 |

### Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

| tren de persón. | Tren mixt | tren de persón. | tren mixt | | | | | tren mixt | Tren mixt | tren de persón | tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.20 | 4.45 | 11.55 | 7.10 | | pl. | Copșa mică | sos. | 9.34 | 3.05 | 6.25 | 12.35 |
| 3.57 | 6.35 | 1.25 | 8.50 | 3.13 | | Ocna | | 8.11 | 1 27 | 5.07 | 11.01 |
| 4.19 | 7.01 | 1.48 | 9.15 | 3 39 | sos. | Sibiiu | pl. | 7.44 | 12.57 | 4 40 | 10.30 |
| | 4.34 | | 2.05 | | pl. | | sos. | 7.29 | | | 8.57 |
| | 6.16 | | 3.58 | | | Avrig | | 6.02 | | | 7.16 |
| | 8.42 | | 6.35 | | sos. | Făgăraș | pl. | 3.28 | | | 4.30 |

### Simeria (Piski) — Hunedóra

| tren mixt | tren mixt | tren mixt | tren mixt | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.15 | 11.35 | 4.25 | 10.28 | Simeria | 4.50 | 10.25 | 3.10 | 8.34 |
| 6.38 | 11.54 | 4.48 | 10.46 | Cerna | 4.34 | 10.05 | 2.54 | 8.14 |
| 7.13 | 12.20 | 5.23 | 11.12 | Hunedóra | 4.10 | 9.38 | 2.30 | 7.45 |

### Brașov — Zĕrnești

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 8.35 | 4.55 | 4 30 | Brașov | 7.44 | 1.29 | 8 31 |
| 10.28 | 6.36 | 5.49 | Zĕrneștĭ | 6.20 | 12.05 | 7 20 |

### Mureș-Ludoș — Bistrița

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 4.— | 9.10 | 4.20 | Mureș-Ludoș | 6.46 | 7.21 | Numai Vinerea circulă |
| 5 03 | 10.28 | 5.35 | Zau | 5.49 | 6.24 | |
| 6 48 | 12 41 | N. Marța comunică | Țagu-Budatelic | Circula numai Marța | 4.50 | 9.40 |
| 7 38 | 1.54 | | St. Mihaiu de câmpie | | 3 44 | 8.46 |
| 8.33 | 3.02 | | Lechința | | 2.48 | 7.43 |
| 9 07 | 3.41 | | Ș.-Măghiăruș | | 2.01 | 6.52 |
| 9.59 | 4 55 | | Bistrița | | 1.16 | 5.55 |

(Numai Luni a comunică.)

### Arad — Timișóra

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.20 | 11.25 | 5. | | Arad | | 10.43 | 3.44 | 10.55 |
| 7.08 | 12.15 | 6.14 | | Vinga | | 9.42 | 3.01 | 10.11 |
| 8.01 | 1.10 | 7.39 | | Timișóra | | 8.20 | 2.— | 9.10 |
| 12.47 | 8.47 | 12 27 | 5.10 | Seghedin. | 6.05 | 2.30 | 10 05 | 2.15 |

### Sibiiu — Cisnădie.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 5.30 | 2.15 | pl. | Sibiiu | sos. | 7.10 | 9.20 |
| 5.42 | 2.27 | „ | Selemberk | „ | 6.57 | 9.07 |
| 6.06 | 2.51 | „ | Cisnădie | pl. | 6.36 | 8.46 |

### Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|
| 3 22 | 11.08 | Sighișóra | 9.51 | 5.32 |
| 3.54 | 11.48 | Hașfalĕu | 9.02 | 4.54 |
| 6.20 | 1.59 | Odorheiu-sĕcuesc. | 7.15 | 3.— |

Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.